

## “שני כובעים למדינה אחת” – יהודית ודמוקרטיה

גילאים: ד'–ו'

משך הפעילות: 35–45 דקות

מס' משתתפים: קבוצות קטנות או מליאה

מטרה:

להמחיש בצורה מוחשית וויזואלית שישראל היא גם מדינה יהודית וגם מדינה דמוקרטית, שיש דברים ששייכים בעיקר לצד אחד, ויש דברים שנמצאים בדיוק בחפיפה בין השניים – בלי לתת “תשובה נכונה” לכל דבר.

הכנה:

מכינים על הרצפה שני עיגולים גדולים חופפים (עם חבלים, סרט הדבקה, או שני חישוקי התעמלות) – כמו דיאגרמת ון: עיגול אחד מסומן “יהודית”, עיגול שני מסומן “דמוקרטיה”, והחפיפה באמצע. מכינים כ-15–12 כרטיסיות עם סמלים/מושגים, למשל: מגן דוד, הכנסת, שבת כיום מנוחה רשמי, בחירות חופשיות, בית משפט עליון, עברית כשפה רשמית, שוויון זכויות לכל אזרח, יום העצמאות, חופש דת לכל הדתות, זכות לביקורת על הממשלה, חוק השבות, זכות הפגנה.

מהלך הפעילות:

- 1. הקדמה (5 דק):** “מדינת ישראל מגדירה את עצמה כמדינה יהודית וגם דמוקרטית – שני הדברים ביחד. בואו נראה איך זה נראה בפועל.” (הרחיבו על המילים דמוקרטיה ויהודית ומדוע ייתכן מתח בניהן)
  - 2. מיון (20 דק):** בזוגות או בקבוצות קטנות, המשתתפים מקבלים כרטיסייה אחת בכל פעם ומחליטים ביחד באיזה עיגול להניח אותה – “יהודית”, “דמוקרטיה”, או בחפיפה באמצע.
- חשוב:** אין תשובה אחת נכונה לכל כרטיסייה – זה בדיוק העניין! אפשר לעודד אותם להסביר מדוע בחרו כך, ואם יש חילוקי דעות בקבוצה – זה בדיוק הרגע המעניין, לא בעיה שצריך לפתור.

3. סבב שיתוף (10 דק'): מסתכלים ביחד על התוצאה. שואלים: יש כרטיסיות שרוב הקבוצות שמו באותו מקום? יש כרטיסיות ששונות בין קבוצה לקבוצה? ומבקשים מנציג מכל קבוצה לשתף את ההיגיון מאחורי הבחירות שלהם.

#### עיבוד:

שאל את הקבוצה את השאלות הבאות:

- האם היה קל או קשה להחליט איפה למקם כרטיסיות מסוימות? אילו?
- למה אתם חושבים שיש כל כך הרבה דברים בחפיפה שבאמצע?
- האם אתם חושבים ששני הצדדים - יהודי ודמוקרטי - תמיד מסתדרים בקלות, או שלפעמים יש ביניהם מתח? (שאלה פתוחה - לא לענות בשם הילדים, לתת להם לחשוב בקול)

#### התאמות:

- ד': להתמקד בכרטיסיות הפשוטות והברורות יותר (מגן דוד, שבת, בחירות) ולוותר על כרטיסיות מורכבות יותר כמו "חוק השבות".
- ו': אפשר להוסיף כרטיסיות מאתגרות יותר שבאמת נמצאות "על הגבול" ומעוררות דיון אמיתי, ולתת זמן ארוך יותר לשיחה בעיבוד. (לדוגמה חוקים שונים שנחקקו בישראל וכו')